

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

19 aprilie st. v.

1 maiu st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 16.

A N U L XXIII.

1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Nebun pentru nebun.

— Novela. —

(Incheiere.)

Agricol, după ce scăpă cu totul dintre zidurile ce încungiurau mănăstirea, își îndreptă pașii tot în partea aceea a dumbravei unde apucă cu puțin mai înainte Cordula. Simțirile lui dulci împreunate cu grigi sdrobotore îl duceau cași pe un nebun.

«De câte ori n'ai cuvinte a-ți spune tot ce vrei — dicea el intru sine, — de câte ori impresiunile «dulci séu amare se sting' în ințima și sufletul meu, «fără de a le mai pute simți cândva séu cel puțin a «le ceti undeva, gândind astfel me cred o marmură «rece și fără simțire de care toate se sdrobesc și în «care durerea séu bucuria nu-și află amintire, séu cari «se sparg ca spumele riului de termuri reci și străini. «S'au deșteptat în mine atâtea idei, atâtea visuri feri- «citore și unde sunt ele ore astăzi?! Dar ce dic, sunt «nebun. O lume de impresiuni, o viață de visuri e «destul ca să simțesc privind numai la părul ei de «aur. Și ore unde este ea? Unde s'o caut, încărău «a apucat pasul ei ușor? Care este pașiștea prin care «a trecut ca s'o sărut și s'o ud cu lacrimi ardătoare? «Care este aerul din care a sorbit buzele ei tranda- «firii ca să-l sorb și eu și în veci să nu-l mai redau «naturei.»

Acest monolog se repetă în echouri pētrundătoare din adâncimile văilor precând un ropot de unde al unui pēriu scoboră sunetul unui clopot depe cōstele munților, ér Agricol pășiá resolut a infruntá ori ce nenorociri.

Luna arată mieșul noptii. Stelele clipiu și-și vērsau divinele lor raze peste dumbrava tănuită, ér aerul de nopte ér atât de dulce, atât de recoritor.

Agricol buimăcit cum ér se trezi într'o vreme lângă lacul din dumbravă. Iși opreșce pasul și priveșce în giurul lacului. Nu dede inse bine curs liber privirii sale și étá acēsta se opri de o ființă femeescă îmbrăcată în haine albe ce ér aședată pe marginea opusă a lacului. Surprins forțe de acēsta vedenie străină făcú un pas îndērēpt, ș-apoi resolut pași înainte.

«E un moment estraordinar — își dișe el — se «me gădesc bine ce voi face. Simț inse că mem- «brele-mi slăbesc, mintea mi se intunecă și fior rece «străbate întreg corpul meu.»

«O! Dșeule, de câte ori am cerut dela tine o «putere, o virtute mai pe sus de firea omului, am

«cerut-o pentru lauda Ta și pentru ea. Ah! s'o ră- «pesc?... S'o scol din adâncimile somnului seu. . . «Asta me infioră. Ce va dișe ea, ce voi responde «eu?! S'o duc cu mine?! dar unde. Unde?! me va «intrebá ea ca în nóptea trecută. O! și se pōte, simț «că se pōte, éră-mi va dișe nu te cunosc. . . . ești «umbră! Se pōte éră-mi va dișe că unde-s lunile în- «chipuirile mele, unde e viața cea fericită ce i-o pro- «mit și unde e patria aceea, în întinderea căreia se «scobor stelele cerului cu luminile lor dșeșci. . . . «Ce-i voi dișe, ce-i voi responde?! . . . . O! și decă «ea-mi va refuzá plecarea ei cu mine, dișându-mi «că-s umbră, atunci în rotitorul talaz al lacului viața «mea se va sfērși, precând ea treșindu-se din leșinul «seu va inebuni. . . aflând perderea mea. . . dar. . . «fi cu inimă Agricol. . . iți va ajutá Dșeu. . . du-te . . . plecá. . .»

Ideile și cugetele aceste treceau prin mintea lui Agricol, când el ajunse departe numai un paș de ea. O lacrimă ardătoare pică din ochiul seu pe fața palidă de suferințe a Cordulei și îndată făcú o miș- care repede, sări drept în picioré și éră să se arunce 'n lac. Incercarea ei inse fu zădarnică, căci în loc de a fi îmbrășoșată de valurile reci a lacului, se vedú strinsă la piept de doue brațe vigorose. Nu șcicia inse ce se întēplase nimic și abiá după câteva minute în cari Agricol desperase de viața ei, recunoscú pe scumpul inimii sale. Lungile-i gene se ridicarâ puțin inlăturând vélul de cetă ce-i stăpânise negrii ei ochi și cu un țipet de spaimă plecá capul ei pe pieptul ardător al lui Agricol.

— Cordulă, Cordulă, trezeșce-te și veđi pe iu- bitul inimii tale, pe scumpul teu Agricol.

Ea inse nu respunse nimic, decăt o lacrimă udá mâna lui.

— Cordulă, Cordulă, deschide blândii tei ochi și priveșce-me în față.

Asemene nu respunse nimic. Ce să facá dar sermanul Agricol?! Erá desperat. Cuprinse bine sar- cina lui dulce și ușorá și plecá. . . .

Un suspin, o lacrimă și un scurt «iubite lasă-me» s'auđi șoptind depe buzele ei reci. Intr'acea Agricol își recăpētá speranța și cu o nouă forță o strinse la brațele sale grăbind mersul.

Un infocat «Dșeule nu me lăsá» auđi de nou Agricol izvorind depe gurița ei. . . și. . . o dureroră frasă «sunt nebună.»

Agricol intr'aceste plecá urechia pe boureii si- nului ei și cu lacrimi terbinți o rugá să se trezescă, dar Cordula, vai! éră nebună și prin o puternică in-

torsetură se smulse din brațele lui dispărând prin adâncimea dumbravei.

In cealaltă și casa smintitilor se mai înmulți cu un membru. Eră călugărița dispărută.

IV.

Dorile se resfrângeau in adâncul lacului și aurora cu puțin mai nainte vestiă pământului scăparea de sub domnia nopții.

La casa mamei lui Agricol se petrecea o scenă pe cât de bizară, pe atât de durerôsă. Stăpâna casei murise. Agricol sta răzimat de coșciugul mamei sale, încercat cu noue dureri și noue desamăgiri a sorții sale vitrege.

Luminile ardeau in giurul trupului mort par' că obosite de lunga priveghiare. Un doliu lung atêrnă la intrarea ușei. E de prisos a mai descrie actul acesta sdrobitor de inimi simțitóre.

Clopotul sună a jale și pela 4 după amiédi câteva rude petreceau la repausul de veci pe mama lui Agricol. O ceremonie acêsta cât de simplă.

Agricol singur stăpân pe cele puține remase de mamă-sa eră acum avisat la sine ênsuș.

Intr'una din țile el sta singur retras intr'un unghet al cășciorei, cu cotele răzimat de o mėsă simplă, sta, țic meditând.

«Vięta nōstră — își țicea el — nu pōte și nu este altceva decăt un șir lung de nenorociri. Norocul, acest copil orb, dar pentru alții prē cu mulți ochi, de câte ori nu l'am desprețuit și m'am ferit eu ênsumi de el, dar acuma când bucuos l-aș cuprinde in brațele mele, el fuge de mine și pururea me ocoleşce.»

«Perdutu-te-ai noroc al meu, blând și frumos, perdutu-te-ai in lumea celor clățiți de minte. Singură măngeierea speranțelor me mai reține in viętă, măngeierea sfântă și binefăcătóre. Dar ah! din ce in ce măngeierea mea devine mai slabă și speranțele mele se sparg acuș de aspra stâncă a esistenței miserabile. Se pōte că mulțimea adevêrurilor nu cugetă despre viętă astfel ca mine, se pōte că eu singur să fiu acela care caut in lumea realității ideale vecinic neajunse. Se pōte că o minte sănêtōsă va condamná și desprețui nebuțiile minții mele. Se pōte, tot se pōte, numai un lucru nu!... să mai fiu fericit ca odată. Și ore mai trăesc eu aievea, ori numai sufletul meu trăeșce. In adâncimile lui să caut deci tesaurul pierdut!... etă și par' că-l zăresc stingându-se in zarea eternității. Suflete, suflete! mai trăesc eu ore?! Nu este armonie in mine; pacea mea vecinic e tulburată. Și decă totuș trăesc, când va fi acea și nu fiu... nici odată. Sufletul in se in veci trăeșce... dar vai! simț că nebunesc... simț că mi se intunecă mintea... Măne, pōte ađi voi fi soț nedespărțit al ei... nebunei.»

Đise și se ridică puțin privind cum sōrele alunecă tainic după munți. Sêra vinise și peste puțin lampionele cerului vêrsau blânda lor lumină peste pământul ce se legână in aerul recorit.

Agricol își reluă pusețiunea de mai nainte, trecându-i prin suflet atâtea dureri sfășietóre și prin minte atâtea gândiri.

«Totuș ciudat se mai pot nașce și aceste simțiri in inima omului. Nimic nu pot plănui cu hotărēre. O fi sêu n'o fi, imi țic mai totdeuna. Sufletul meu inse de multe-ori me face să cred că-s trecut in lumea neființei... și eu totuș trăesc. Am plâns adese-ori in lacrimi, fără sēmēn și mi-am tânguit amarul vięții cu flautul est vechiu, sfântă și veche moștenire a părintelui meu.»

El luă flautul și răzimat de pãrete esecută un cântec care ar fi pētruns ș-o inimă de pētră. Accen-

tele flautului erau intr'adevêr izvorul unei inimi sdrobite, așă cât Agricol răpit și el de jalea și farmecul cântecului seu incepū a vêrsă lacrimi, cari picând la pământ pãreau a inlocui tectul. După ce-l puse pe mēsă reluă:

«Acum sânt mai liniștit și me gândesc la țele întemplate ca la niște amintiri dulci dar și amare și ca la nescari visuri pierdute. Aud cum clopotul sună jalnic și tânguios 11 ore și 'n auđul meu pare că me cufund in lumea spiritelor. Cerul cãrpocit de câțiva peteci de nori imi pare că-l vêd oglindindu-se in lacul din pădure, unde ea me așteptase neșciind... O! ce măngeere. Drumul vięții nōstre are atâtea cotituri și in fiecare se ascunde câte o umbră... umbră acuș bună, acuș rea. Lung și obositor imi pare acest drum, êr ômenii lunei acesteia atât de străini și de grobiani. Mi-aduc aminte de sêra acea in care o pãrăsi și când ea me apostrofă «umbră, sêu luându-me drept o nălucă sêu spirit reu. Dar șarpele ispitei me reținū să-i spun atăta, cât ori cine spune când iubeșce, pe când credința ei eră contrară adevêratei mele realități. Imi eră pieptul așă de plin de simțeminte și ochii de lacrimi țără sēmēn, încât trebui atunci s'o pãrălesc de nu cumva m'aș fi pus drept stavilă intre amorul nostru și stricteta maicelor ș-apoi a lucră pe față n'ar fi insemnat decăt o nebuție. Când m'a fiesat cu ochii ei negri lângă marginea lacului și in aer de jale mi-a țdis că-i nebuță, atunci, o! Dōmne, atunci aș fi mai voit să se desfacă undele lacului și să ne inghiță pe amêndoi.»

O nōpte acêsta din cele mai critice a vięții de până acum a lui Agricol. El cum sta răzimat de pãrete cu flautul in mână, de care se îndrăgi din mica lui copilărie, eră adâncit in mii și mii de cugete, cari de cari mai bizare. Aplicat la diverse susceptibilități rari in felul lor plănuiă câte și mai câte lucruri.

Șciea ș-o simția că pe cea pierdută nu va s'o mai aibă nici odată. Ea, inima și sufletul seu trebuia să se mistue de acele dureri, cari nu se simt, dară consumă țilele multor nenorociți.

Lumea mai mult nu-l impresionă și nici că voiă mai mult să se odihnescă, deși nōptea de mult inlânțuise pământul, êr depe fruntea seninelor și mărșetelor sfere lunecau misterioșele raze ale lunei.

Agricol obosit in fine și frământat de atâtea cugete deșerte totuș inchise puțin ochii și adormi cufundându-se intr'un somn lin și dulce. Nu visase nimic și când se trezi sōrele eră deja sus. Răzimat pe stavila patului seu incepū erăș:

«Mare și profundă e taina vięții in drumul căreia omul rar se pōte lămurī pe sine despre ceea ce e și nu e. De multe ori stăpânit de simțiri sfășietóre, pasiuni infocate și porniri ascunse ale sufletului și trupului omul totdeuna se vede isolat, singur in așă pustietate, și cu tōte aceste se alipeșce de viętă cași scaiul de ôie. Natura cu frumșețile ei admirabile de ce ore câte odată ni este așă indiferentă; de ce nu ne insuflețim de ofertele ei multifarie sacrifcând pe altarul lui Đđeu cu mulțamiri izvorite din adâncul sufletelor nōstre.

«Trezit pot țice din mōrte la viętă, pe stavila patului țes in creerul meu o lume viitóre, pe când pōte măne să nu fiu. Bat in sufletul meu patimi și urșite așă țile grele. Și de ce? Crima nu mi-o pot esplică, precum nici ceea ce me stăpâneșce... Vai! Cordula inse e nebuță... ea in veci pierdută pentru mine și eu in veci pãrăsit de ea. Grea lovitură. N'am inse ce face, trebuie să sufer și acêsta sufêrință este dulce, dulce pentru-că de dorul și de nêcasurile ei sufer.»

Dela un timp i se urise lui Agricol a mai cugetă tot astfel. Ce să facă dar?! Se decisese a eși afară în liber, ca privind obiecte noue, dar de-i vor face câtuș de puțin distracție. El eși. . .

V.

— Ce mai face Cordula?

— Reu, dle doctor. Ați noapte escesul ei în nebulie merse așa departe, încât scăpând-o din chilie eră p'aici să scape afară la stradă, — răspuse o femeie, ce nu avea mai mult de 25 ani, dar care cu frumseța ei răpiă pe toți ingrigitorii spitalului.

— Ei bine, atunci trebuie să o supunem la o nouă probă. Dta ai să-i spuni, că un ore-care om depărtat voește mâne să o cerceteze și că de dorul ei abiă pôte aștepta. Vei pune-o în poștia cutărui cavaler de modă, dar om cu simțeminte nobile, și-i vei dispută mai târziu dreptul. . .

— Fôrte bine, dle doctor. Voi face tot, voi fi cât se pôte de precaută. . .

Lydia și intră în chilia Cordulei. Acesta din întemplantare se încercă să scrie pe pârtelele patului ceva, dar chiar când eră să începă fu intreruptă.

— Dșoră! dta voești să faci pe poetul muribund. N'ave insee témă, nu vei muri; ai să te întelnești în curend cu cel ce te dorește și de care adese în halucinațiunile dtale faci amintire.

Cordula făcu o față roșie ca focul și retrăgându-se lângă ferestă, își ținti frumosul ei cap la pământ.

— Da, da, dșoră. Va să-l veđi și încă chiar mâne. El s'a insinuat doctorului și directorului spitalului, dar n'a obținut concediu până mâne. Așă dar totuș vei fi fericită. Totuș în fine va să îngâni câteva cuvinte cu el; cu acela, care precum am înteles, e frumos ca un trandafir.

— Și cine te-a adus pe dta aici cu niște șciri așa de false? Eu șciu că el a murit de mult. Șciu că s'a aruncat în lacul acela unde . . . unde. . . La-să-me, pentru Dđeu, și mergi în trebă-ți.

— Cum? dta încă te-ai supêrat pe mine! O, Cordulă, dragă, și de ai șci cât te dorește el, ț-ai recăpêta mințile și ați fi amêndoi fericiți.

— Nu ț-am spus să taci nebun?! Ce-mi vorbești de ființe, cari nu mai exist. Ce-mi lauđi tu frumseța care s'a cufundat în vale de jale sub rotitorul talaz al lacului?

— Ah, êr mi-ai adus aminte, êr . . . și ea începù să plângă un plâns dureros.

— Nu plânge, Cordulă; êtă vine doctorul, liniștește-te pentru Dumneđeu — și ea se liniști. — În fine decă nu-l voești tu, îl vreu eu. Șciu eu bine. A sêră a vorbit cu mine și mi-a zimbit. Mi-a vorbit și de tine, dar cam. . .

— Cam . . . spune, Iudo! Spune, șarpe în chip de femeie. Ori vrei să me omori mai iute? Fă-o! Făr de el tot nu mai pot trăi decăt . . . dar du-te, ț-am spus, du-te.

În momentul acesta Cordula tresări grozav și cași când un vêl negru i s'ar fi luat depe minte și ochi, începù a vedé mai clar, a deosebi persôna cu care vorbește și cași cum rușinându-se și căindu-se dise:

— Êrtă-me, Lydiă, êrtă-me. Am greșit, êrtă-me!

Speranțele legate de acesta conversațiune și de temperamentul Cordulei liniștiră încâtva pe doctor, după-ce i se referiră tôte cum se întemplantă. El cugetă că nebuna totuș în urmă va avé scăpare. Dar cu đilele morbul Cordulei se agrava așa, cât în urma unui consiliu medical, ea trebui să pârăsêscă orașul X. pentru a face o mai bună cură în străinătate. Pe veci insee s'a dus și n'a mai venit.

***

«Hm! totuș amară mai este vieța fără prieteni și fără cunoscuți. Nu am pe nime, toți me pâră-siră. Cu tôte aceste simt, ba încă cutez a afirmă, că am speranțe la viitor. Cum va fi acel viitor, nu pot să șciu. Șciu insee atăta, că fără Cordula e grea și anevoe vieța. Eri am cetit între «șcirile đilei» că o anumită față ce eră în spitalul smintișilor din loc fu transportată spre recăpêtarea sănêtății în țêră străină. Ômenii vorbesc că ar fi avend o frumseță «straordinară, pêr ca aurul și ochi negri ca iadul. Ah! mi-aduc bine aminte, o șciu, o cunosc, ea este Cordula. Fericirile vieții mele s'au dus de-odată cu ea, și nenorocirile au izvorit pe urmele pașilor sei. Dômne, dômne! . . . Ce ț-am greșit de me certî așa «de reu?!»

Astfel vorbiă în sine Agricol, pe când eră aprôpe mănăstirea maicelor, într'o đî după amiđi. El muncit de atâte chinuri, sdrobot de atâte suferințe, pribegit în lumea largă singur. Cu ochii pururea 'n lacrimi, cu fața palidă și uscată de nevoile ce-l ajunseră, se parea un om fără de țêră, un suflet fără de adăpost. Mîntea lui din đî în đî parea că voește să-i subtragă serviciul, devinind din ce în ce mai întunecată. Sôrele i parea negru și stelele cu luna drept niște aleșuitori ai pașilor sei secreți. Rana sufletului și a inimii sale eră incurabilă, căci pe cea perdută șcirea bine că nu o va mai allă. Cași frunđele de tómnă i parea d'a rëndul tôte speranțele sale, êr trecutul acel cadavru rece și nesimțitor, de mult îl uitase.

Nimic nu putea să-i miște inima și în întinderea pustie a drumului seu spinos eră zădarnică ori ce încercare de repaus. Lumea i se parea un vas plutitor pe oceanul durerilor și adese-ori cercă să caute în tr'ênsa pacea, să alunge vișorul, dar totđeuna însedar. În urmă i s'a fost urit de tot. Nu mai șcirea că existe întru adevêr și în acest scepticism al seu de multe-ori își bătea pieptul cu mâna, vrënd să șcira că ôre mai are simțiri?

Sermanul Agricol. . . Desperarea se intrupase în sufletul seu. Nu mai șcirea nimic ce face. . .

«Inima mea simte ce voese . . . ochiul meu vede în zare depărtată un chip de Cherubim, cu pêrul de aur și ochii negri ca iadul. O! idealul meu este «acel chip . . . idealul sufletului meu!»

«Ea a murit, șciu că a murit. Adio! speranță. . . adio! fericire.»

Cordula întru adevêr murise și Agricol încă tot trăiă. Trăiă insee ca nebun.

Điua umblă în continuu acuș afară pe câmp, acuș pe stradele orașului, cu pași repeđi. Nôptea și cu deosebire atunci când luna, acesta insoțitóre a suferinșelor omenești, priviă din bolta mărêță a sferelor, îl puteai vedé mergend spre locul din dumbravă și tot la doi trei pași stând pe loc, priviă un punct imaginativ, erumpend într'un plâns amar seu ris ce ascundea o grozavă durere.

Sermane, Agricol, sermană Cordulă. «Nebun pentru nebun!»

Traian H. Pop.

Ghiocelul.

Din nemeți, de pe sub ghiață,
Tu resai,
Ne vestești o nouă viêtă
Și ne dai:
Visuri, dor de primăvêră,
Veseliri,
Și cu tine se 'ntorc êră
Amintiri.

De-acum piără trista iernă,
Sloi și nea,
Și de ați chicióra așternă,
Unde-o vré,
La rățele și la ciucuri
Pe copaci:
Omenirea tu o bucuri,
Tu mai faci
Drum copilelor să mergă
Prin păduri,
Pe amor furiș să ștergă
Pupături.
Pus cu drag ești in cosițe
Și slăvit,
Căci cu blândețe-ți mlădițe
E 'ncăldit
Est pământ, și vin cu tine,
Ghiocel,
Flori și paseri, țile line,
Peste el.

Smara.

Vreu tăcerea...

Vreau tăcerea din morminte, vreau a petrilor tăcere;
S'amuțescă păsérica, riul din murmur să stea;
Luna, stele, tot să piără, sórele să ved că piere...
Să se vestejescă grabnic teii carii ne umbră.

Să s'acopere poteca, unde-aveam noi întâlnire,
Cu mohor și pământ și cu erburi de urit;
Lăvicióra să se rupă: jurământul de iubire
A pilit ea blânda flóre sub un cer posomorit!

Smara.

O excursiune.

(Urmare și fine.)

Sub o ție e de a se înțelege un period inmesurabil al fenomenelor până ce s'a desvilit ziua din nópte, apa de cătră uscat, până ce s'a desvoltat viața organică: botanică, zoologică etc.

Din punctul de vedere al științei de astăzi și acele 6, 4 și doué mii de ani despre cari făcui amintire mai sus, trebuie interpretați: compuși din țile de acele a facerei. Din care milióné și milióné de ani abiá fac un moment.

După acésta puțină recunoscere să pășim in sactuarul grandios al universului. Să punem la ochi lorgneta care ni-o ofere știința in ziua de astăzi, și să vedem panorama presintelui, a trecutului și a viitorului din univers.

Să intrăm in laboratorul chemic al științei. Aici vom vedé aerul, care ne recrează plumánii, cum se desface in elementele sale, in oxigen și nitrogen.

Oxigenul, un gaz transparent, care cu mare cupiditate se impreună cu celelalte elemente, acésta impreunare se numește oxidațiune, séu ardere. Aici vom vedé, că nu numai carbunele și lemnul arde, ci decă vom pune o bucată de éscă aprinsă in capétul unui baston de fer și vom intinde acésta in vasul de sticlă ce conține oxigenul, atunci nu numai éscă va arde la moment cu flacără, ci se va aprinde și ferul și va arde cu lumină intensivă, schinteind ca praful de pușcă și desvoltând o temperatură grozavă.

Nitrogenul face 77 % din aerul nostru, încă e un gaz fără nici o colóre, fără nici un miros. In acesta inse tot focul se stinge. Tótă viața incétă. Acesta moderéză dar influința oxigenului asupra or-

ganismului nostru. Stémpără deci arderea ce ne-ar causá oxigenul, ne prelungește viața, care fără de nitrogen ar ține numai câteva momente; dar ar și stinge-o la moment, decă oxigenul nu s'ar intreversá prin trénsul și nu ne-ar da nouă și nouă putere in lupta pentru esistință.

Apa care ne stémpără setea in obosélă și căldura care ne fierbe nutrețul și ne disolvă dulcéța ce o gustăm cu plăcere la mésa ospitală; acest don neprețuit al naturei, in laboratorul chemic încă se descompune in doué gasuri: in oxigen și hydrogen.

Hydrogenul in sine ca gaz încă innecă viața și stinge focul. El énsuș impreunându-se cu oxigenul, arde. Și nu e acésta minunat in laboratorul naturei, că prin procesul arderei hydrogenului se produce apa.

Sarea, care e așa dicénd la tóte poporațiunile o specerie neincungiat de lipsă, constă din doué elemente, cari singure sânt cea mai eficace otravă, constă din clor și natron. Brillantele de diamant, cari prin splendórea lor ne răpesc și inspiră o trufie óreș-care purtătórei, in laboratoriul chemic se dovedesc de un simplu carbune.

Granatele și turmalinele din juavere sânt silicate alumínice, adecá sânt compuse din siliciu, oxigen și aluminium. Quartzul încă e o compositie din siliciu și oxigen. Granatul e dar un quartz aluminic.

Și așa căutând mai departe in giurul nostru, vedem că tóte obiectele nu numai cele anorganice, ci și cele organice, sânt compositiunea doué séu mai multe elemente, séu o micstură din aceste compositiuni. Cu alte cuvinte: tóte obiectele esistente sânt parte énséș elemente, precum aerul, ferul, plumbul etc., séu se pot descompune in elemente, precum am arátat mai sus cu apa, sarea, granatele etc.

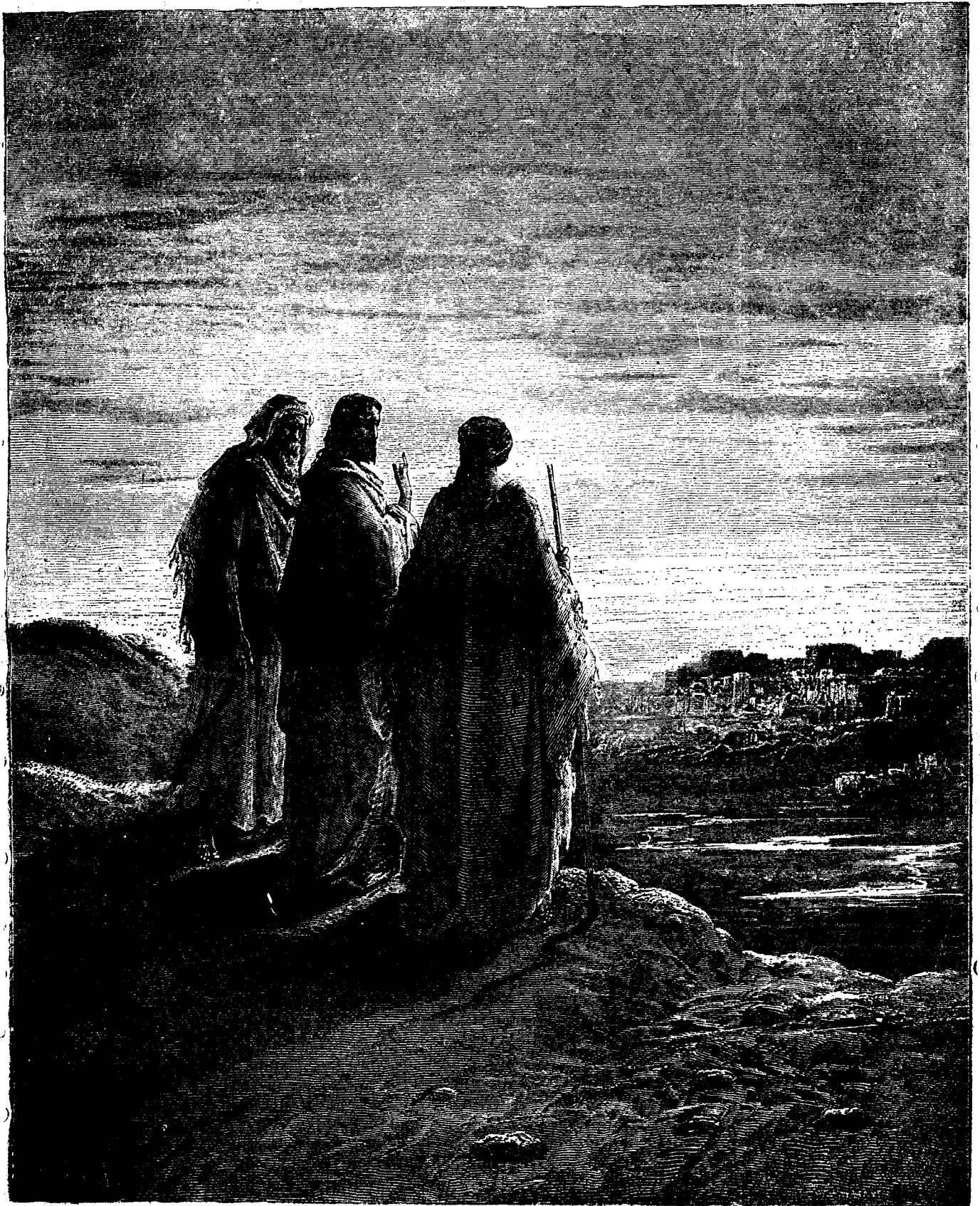
Intregul material al universului cu mii și mii de formațiuni ale sale este descompus in 65 de elemente. Aceste elemente sânt inse verosimile încă compositiuni, cari științei nu i-a succes pân' acum a le analiza. Nu este departe timpul când tóte aceste elemente vor fi reduse la unul séu cel mult la doué elemente fundamentale.

Primii pași s'au și făcut deja, dovedindu-se că oxigenul, care mult timp a fungat ca element a fost descompus prin electricitate in doué elemente așa numit oxigen pozitiv și negativ, séu ozon și antozon.

In conecsiune cu acésta mai amintesc aici, că nu numai acele obiecte asupra cărora dispunem in mediat au fost descompuse in elementele sale, ci prin ingerióra invențiune a analizei spectrale, sântem in stare a analiza sórele, luna și stelele adecá intregul univers. Și pe tot locul aflăm acele elemente identice.

Știința in laboratoriul chemiei, nu s'a indestulit prin descompunerea obiectelor in elementele sale, ci au luat aceste elemente încă sub cuțit, și a dovedit că un element încă nu e ceva intreg, ci e compus din nenumerate părțile. Așa precum un cap de zăhar e compus din nenumerate cristale, după cum o plantă e compusă din celule nenumerate, așa ori-care element este compus din părțile de sine stătátóre: din athome. Deși sensul nostru e cu mult mai neprețuit, ca să pótă cuprinde, simți și vedé athomul, dar știința l'a cuprins, i-a ficsat mărimea, i-a hotărit pondul. A hotărit și aceea, că un athom constă din doué și mai multe părțile așa numite molecule. Știința a ajuns dar la acea perfecțiune, incat a pētruns cu mult mai departe, decat am putut pētrunde cu sensul nostru. Nu numai cunóșce perfect obiectele cu cari sântem in coatingere, ci analizéză și obiectele cerești. Nu numai ne esplică acele ce simțim și vedem, dar cunóșcem esistința și acelor obiecte cari dispar naintea sensului nostru.

Nu voi dice mult decă afirm, că chemicul ne va

EMMAUS.

și spune cu acuratețe, decât vom pune un miligram de otravă într-o hectolitru de vin. Ne va spune și aceea de am băgat galiți ori arsenic său ori ce altă fluidă ori minerală.

Chemia nu s'a indostulit a descompune materialul in elemente, ci s'a incercat a arangia 6r aceste p6rți constructive și a construi din tr6nsele individualit6ți materiale.

Aș6 din dou6 gazuri se produce fluiditatea. Impreunarea hydrogenului cu oxigenul d6 ap6 destilat6.

D6c6 impreun6m gazul de clor cu masivul natron, se produce sarea etc.

Succesele aceste a ș6inței au avut mare influință asupra desvolt6rii omenimei. Nu numai din punctul de vedere teoretic, ci și din punct de vedere practic.

Multe ramuri ale industriei s'au desvoltat numai prin experimentele chemiei.

Aș6 vedem unt, lapte, vin artificios. Stiela, care in multe variațiuni ale sale se foloseș6e din coliba s6racului p6n6 in palatele regiilor, este product chimic.

S6punul, care e at6t de folosit la t6te clasele din popor, 6nc6 e un product chimic. Preg6tirea s6punului, pe c6t e de ingenios6, at6t de simpl6, inc6t ađi m6ne devine industrie casnic6. Și ar fi de dorit c6 femeile rom6ne, cari și de altcum au reputațiunea frum6s6 de a fi econom6 bune, s6-și preg6tesc6 s6punul casnic.

Conduc6ndu-se astfel onorați cetitori printre diferite materiale, cari s'au desl6șurat inaintea ochilor noștri in acea ce s6nt in «elemente.» va fi tot at6t de interesant s6 vedem alt6 parte a individualit6ților materiale.

Aceste individualit6ți s6u obiecte eseciar6 o influință reciproc6 una asupra alteia. Subiectul activ al acestei influințe se numeș6e putere s6u «forță.» Voind a ve presint6 prin c6teva liniamente mai generale ac6sta acțiune, imi iau permisiunea s6 ve conduc in laboratorul mecanic al universului.

Ori unde ne vom afl6 in univers, in tot locul observ6m o mișcare continu6; o acțiune mecanic6. Pe dumbrav6 vedem cum izbucneș6e izvorul cu apa sa cristalin6 și d6c6 a eșit la suprafață, nu se indostuleș6e cu acea c6 a eșit la lumin6 din intunecul p6m6ntului, nu se indostuleș6e cu acea, c6 p6te s6 se scalde liber in razele s6relui și p6te s6 asculte ș6ptele zefirului și c6ntecul filomelei, ci se gr6beș6e cu pași repeđi spre vale 'n jos, ca impreun6ndu-se cu mai multe r6urele, s6 se int6resc6 in puteri și se preface in fluviu, ca s6 p6rte cu fal6 barca pescarului și naia de vapor ingreun6t6 cu povara m6estriei și a productelor omenesci. Inș6dar ne-am obrude a pune stavil6 cursului seu. Fluviul iși continu6 calea sa f6r6 pregetare. Inș6dar il vom injug6 s6 m6ne mori și fabric6. Inș6dar i vom ingreun6 spinarea cu plute și luntrii, el merge tot mai nainte. Și d6c6 scrut6m ce-i d6 fluviului ac6sta putere de acțiune; d6c6 vom scrut6 ac6sta cauza: vom afl6 c6 tot acea ce atrage m6rul verm6nos s6 c6d6 la p6m6nt, e tot acea caus6, e tot acel subiect ce ține intregul univers intr'un ecuilbriu nestr6mut6ver. Este o putere imens6 care o numim «gravitațiune.»

Gravitațiunea e o putere atractiv6, prin care t6te obiectele materiale, aș6 dar tot universul este in o conexiune reciproc6.

Ac6sta putere este inherent6 materialului și e de-odat6 cu materialul, este dar etern6. Pe l6ng6 t6te aceste, abi6 nemuritorul Newton a recunoscut-o in anul 1666, 6r lui Keppler i-a succes a afl6 legiile stricte ale acțiunii sale in intregul univers.

Gravitațiunea este o putere, prin care se atrag obiectele unul de altul, ac6sta putere e proporțional6

cu masa respectivelor obiecte. Adeca din ce conține un obiect mai mare mas6, din' aceea are mai mare putere atractiv6. Ac6sta putere eman6z6 din centrul obiectului și se resp6ndeș6e in t6te direcțiuni ca razele dintr'o lumin6, deci intensitatea puterii gravitațiunii se micșor6z6 proporțional cu cvadratura distanței.

Ac6sta putere nu o putem alter6, nu o putem m6ri și nici o putem micșor6 și nici prin o influință intern6 nu o putem str6mut6; depinde numai dela acești doi factori: dela masa și distanța obiectelor.

Masa material6 noi nu o putem nici spori nici micșor6, 6r spațiul spre care se intinde activitatea omenesc6 e aș6 d6c6nd nimic față de distanța in univers.

De aici urm6z6, c6 gravitațiunea noi absolute nu o putem influință, ac6sta lucr6z6 dup6 legi esterne din infinit p6n6 in infinit.

Și d6c6 s6ntem indrept6țiți a numi acea putere care susține intreg universul intr'un ecuilbriu nestr6mut6, care fiesc6z6 și direge cu o m6n6 omnipotent6 cariera p6m6ntului, a lun6i și stelelor, care conduce s6rele nostru, care ne reno6z6 aerul, ne st6rce pl6ia din nori și florilor r6ua din bur6, care direge dar intreg universul, d6c6 s6ntem indrept6țiți d6ic, a numi ac6sta m6n6: «putere supranatural6.» apoi ac6sta e «gravitațiunea.» Se mai numeș6e inse, at6t in termin ș6ințific, c6și in vi6ța practic6, cu nume de putere natural6, magnetismul și electricitatea. Aceste inse nu s6nt puteri; ci fenomene, chiar precum e fenomen c6ldura, lumina și sonul. Aceste trei fenomene din urm6 le-a cunoscut omenimea din inceput, 6r magnetismul a fost recunoscut de chinezi numai in seclul prim dup6 naș6cerea lui Christos, prin care s'a dat mare av6nt navigațiunii; electricitatea inse a fost recunoscut6 numai prin zoologul Gilbert la anul 1600 și a fost desvolt6t6 prin experimentele englezului dr. Wall, Isah Newton anul 1675.

Deși fenomenele au fost cunoscute din timpurile cele mai vechi, dar esplicarea causei a succes abi6 in timpul mai nou. Abi6 de un đeceniu s'a dovedit, c6 sonul, c6ldura și lumina nu s6nt alta dec6t vibrațiuni. Sonul e vibrațiunea material6, aș6 musica e vibrațiunea care se transpune in vibrațiunea aerului prin vibrarea corđii și ac6sta vibrațiune se transp6rt6 p6n' la urechile n6stre și aduc6nd in vibrațiune pelcosina din tubul urechii, ne vine la cunoș6ință. C6ldura și lumina e vibrațiunea athomelor materiale. Magnetismul și electricitatea 6nc6 nu s6nt alta dec6t vibrațiuni. E ac6sta vibrațiunea athomelor, precum e c6ldura și lumina, s6u e vibrațiunea moleculelor, precum e procesul chimic: ac6sta 6nc6 nu e dovedit deplin, hot6r6irea acesteia este rezerv6t6 deceniului nostru.

Nu voesc inse a ve mai rețin6 cu definițiuni de aceste teoretice, cari p6te pentru un c6rturar ar av6 interes; pentru noi cari voim a face numai o excursiune de distragere, nu s6nt pr6 atr6g6t6re. Aceste le-am amintit numai ca in t6te impregiur6rile s6 ne ș6cim orient6, s6 putem distinge cauza din efect, puterea de fenomen.

Am v6đut mai sus, c6 numai puterea gravitațiunii nu o putem deduce din alta dec6t din sine 6nsaș: sonul, lumina, c6ldura electricitatea și magnetismul, precum și puterea chimic6 s6nt vibrațiuni, at6t vibrațiuni materiale, c6t și vibrațiuni atomice ori moleculare.

Sonul vine bine impregnat in ađuul dv6stre prin melodii armonioșe din fluerul p6curarului ce resun6 in serile lumin6se peste poian6, s6u prin orș6strul neuitat la al c6rui c6ntec ați jucat valsul prim.

Nu voesc s6 ve perdeți ilusiunea despre acea voce dr6g6l6ș6 care v'a imb6tat cu cuvintele-i r6pi-

tore: «Te iubesc,» că acesta nu a fost ceva putere supranaturală, ci a fost o simplă vibrațiune. Raza de sôre și a lunii încântătoare, raza de stele și a celor mărgărele ce a pătuns în profundul inimii vóstre încă nu e alta decât vibrațiune. Căldura, chiar și cea mai ferbinte, căldura amorului încă e numai vibrațiune.

Magnetismul și electricitatea e tot numai și numai vibrațiune. Și decă aceste fenomene ca-vibrațiune materială și athomică, au o influință asupra simțământului nostru: nu urmază ôre, că procesul de simțământ al nostru nu pôte fi alta decât un proces de vibrațiune?!

Deci dar nu este o iluziune când ne entusiasmăm la vocea muziceii. Când ne delectăm la vederea unui obiect de artă, unei ființe frumoșe, când ne cutremurăm la bubuitul tunurilor, séu la trăsnetul fulgerelor: acesta nu este iluziune, ci e adevărat simț. O reproducțiune în internul nostru a vibrațiunilor esteriore.

Acea vibrațiune care produce o armonie în vibrațiunea simțirii nóstre ne cauză plăcere, ér cea care produce disonanță, ori care ne conturbă, ne cauză ură, neplăcere. Decă simțământul nostru încă este o vibrațiune, urmază întrebarea: care dintre fenomenele mai de sus se produc în simțirea nóstră?

Respunsul la întrebarea acesta nu este încă, după experimentele făcute până acum de tot precizat. Din rezultatele câștigate până acum, putem afirmă cu precizie, că procedura simțirii și a cugetării nóstre, nu este alta decât o acțiune electrică.

Permiteți să facem o paușă la acest punct al excursiunii nóstre. Să privim înderept și să ne facem programa mai departe. Am parcurs printre material și am vădut, că tot ce există este o compozițiune a 65 de elemente. Am vădut puterea imensă, gravitatea, am vădut fenomenele, vibrațiunile, am cunoscut natura și ne-am cunoscut pe noi însșiși.

Cu aceste cunoștințe putem cu puteri noue să ne avântăm în univers, să cercetăm din ce s'au făcut, cum s'au făcut și ce se vor preface.

Ion Cornea,

O istorie de Pașci.

— Din poveștile buniceii —

E de mult de când nu am convenit cu bunica. Toți am așteptat cu nerăbdare ocașiunea, ca să ne mai comunice câteva sfaturi din experiențele sale. Éraș ne adunarăm în camera buniceii și ne aședarăm pe lângă ea, ca să-i auzim dulcea voce.

•Numai un lucru nu se cunoșce, începea bunica, în orașele mari și șgomotóse: urítul! Viéța este atât de ocupată, atât de activă, plină de distrațiuni pentru unii, de lucru pentru alții, încât nimene nu șcie ce va să dică disgestul și discouragiul. Cu tóte aceste aici mai mult decât ori unde sânt miserii cari se vęd și mai mult, inse de acele cari nu se vęd, séu cari se ascund spre a nu fi vędute. Lumea e multă inse și sânt tot felul de caractere și de inimi, precum și tot felul de mode, de invențiuni și de idei. Așá dar cauza că nenorocirile și miseriile nu se vęd la lumina dílei, este aceea, că totdeuna și în tot locul se găseșce câte o mână necunoscută și adese-ori nevedută, condusă de bunul Ddeu, care légă și vindecă ranele inimilor.

Cu ocașiunea téguelelor de Pașci, unde flocare mamă pregăteșce câte o bucurie copilei sale, pentru dumineca bucuriei generale a lumii creștine, trecem pe dinaintea unui bogat magazin de jucării, din care eșia o copilă stringënd în brațe o păpușă, aprópe cât dënșsa de mare. Ea privia acea păpușă cu atâta dragoste, o stringea la sinul ei cu atâta fericire, cum numai o mamă ar fi putut face cu primul ei copil.

La ușa acelu magazin sta o altă fetiță cam tot de etatea acelei avute și fericite. Acesta érá cu figura palidă, veștedită de frig și de sărăcie!

Ea oferí copilei celei avute un mic buchet de flori, pe care-l scóse de sub șorț, cerënd pentru dënșsul un florin. Copila a cărei părinți dăduse 12 fl. pe păpușsa ce ținea în brațe, i respunse, că nu are bani la dënșsa, și că decă ar chiar avé, găseșce că e pré scump un buchet aședat cu așá puțină măestrie.

— Sânt flori crescute de mama și udute de mine, dise copila, pentru cari am plâns când am vędut pe mama că le rupe, dar pentru cari trebuie să aduc un florin. O! te rog, dșóră ia-le dta, tatăl meu este fórte bolnav. Mama mi-a dis că decă me voi întórce fără atâția bani, cu cari trebuie să-i cumpere medicamentele, bietul tata va muri!

Copila cealaltă o privi un moment, un lung moment și niște picături mari de lacrimi i vineră în ochi.

— Decă tatăl teu este bolnav, este altceva, respunse ea; dar nu am nici un crucer la mine. Ține, ia păpușsa mea, du-te de o vinde într'un alt magazin și vei luá atât cât îți trebuie pentru ca tatăl teu să nu móră.

În acest moment, mama care ascultase acesta vorbire din ușa magazinului, întrevini bucurându-se de fructul educațiunii prin care dăduse o astfel de inimă copilei sale, și din acel moment, tatăl feteii primí ajutorul necesar nu numai cât să nu móră el, dar atât cât să se pôta restabili și reincepe cu succes întreținerea familiei sale.

Cu inima pătunsă ne-am depărtat dela bunica, cu acea speranță, că în timp scurt éráș ne vom revedé și ve invit și pe dvóstre, gingașele mele cetitóre, la iubita mea bunică! Ve aștept cu brațe deschise!

Cornelia R. Lup.

Doine, hore și chiuituri poporale.

(Din giurul Nășeudului.)

VIII.

Părinte popia ta,
Fă și cu mine ceva;
Numai nu me cunună,
Că nu-mi place de asta.

IX.

Decât cu uritu-n casă,
Mai bine cu bóla 'n óse;
Din bóla mama me scóte,
Dela urit nu me pôte!

X.

M'a făcut maica nălțuț,
Să fiu la fete drăguț;
M'a făcut maica subțire,
Să fiu drag și la copile.

XI.

Mândră, de dragostea nóstră,
Au resărit flori pe cóstă;
Răsărit și n'o 'nflorit,
C'au gândit că ne-am urit;
Răsărit și n'au legat,
C'au gândit că ne-am lăsat.
D'atunci, mândră, ne-om lăsat,
Când în grópă ne-a băgă;
Ș-atunci, mândră, ne-om urí,
Când în grópă-om putređi.

Culese de

Ștefan B.

Amintiri glumețe din teatru.

XXIII.

Cum Costachi Negruzzi scapă de surgunie pe Luchian.

Pe timpul căimăcăniei lui Vogorides, censura observă cu mare amănunțime, ca nu cumva fraze pișcătore să alunece la adresa nobilimei și a potentatilor. Costachi Negruzzi eră numit censor; dar ideile lui progresiste îl făceau să nu pré observe cu amănunțime, mai ales acele fraze, cari fără să conție in ele ceva periculos inaltei oblăduiri, erau totuș niște bune sferle pentru cei ce se șciseau cu musca pe căciulă.

Bătrânul artist Nicolai Luchian eră pe atunci in flórea vréstei și avea direcția teatrului românesc. Jucă tocmăi intr'o séră in piesa «Claudina.» Intrând in scenă, in rolulul seu, Luchian se adreséză unui lacheu, galonat din creșcet și până in tălpi, care nu voiă să-i îngădue intrarea, și-i dize:

— Ia mai dați-ve in lături gulerăți, galonați și nerușinați ce sânteți! E destulă vreme de când tot stați sus și nainte! Mai dați-ve in lături, să pășim și noi sermanii, să mai resuflăm și noi etc.!

In această exclamațiune a unui poporan, hitrul caimacan pricepù la moment despre ce nerușinați, galonați, e vorba; el porni furios din teatru. Cei ce-l impregiurară, aflară numai decât hotărîrea maimarelui Moldovei, care eră de a mazili din censură pe Negruzzi și a surguni imediat pe Luchian. Niște prieteni ai acestor din urmă inse nu întârziară a da de veste amëndurilor amenințarea ce-i așteptă. Luchian alergă la Costachi Negruzzi spre a cere sfat. Acesta, după puțină gândire, găsește un plan ingenios.

— Luchiene! — dize censorul. — nu-ți remâne decât să te ascunzi bine in vr'o casă străină până ce s'a mai domoli furia căimăcănescă... Cât pentru pentru mine, puțin imi pasă de postul ce-l ocup, și i-l voi trînti in nas chiar fără să me destule el.

— Dar câtă vreme să stau ascuns, păcatele mele? — întrebă Luchian.

— Până poimâne numai; mâne e serbătore mare la curtea domnăscă și căimăcanul n'are să aibă vreme să se ocupe cu asemenea lucruri. Poimâne inse me duc eu singur la el și voi regulă totul in bine.

Intr'adevăr, a doua zi nu se dădu încă ordinul de surguire promis de Vogorides, din cauza serbătorei. A treia zi, Negruzzi plecă des-diminetă la curte. Căimăcanul, ca de obicei, se plimbă cu pași mari și cu fesul seu fruit, prin salonul de audiență.

Negruzzi intră cu un aer jalnic și fără să mai aștepte întrebare, începù să vorbescă așa:

— «Luminația ta! Am audit că s'au strecurat niște cuvinte in piesa jucată alaltă-séră, la teatrul românesc, care v'a atins. Bietul Luchian, care nu înțelese că acele cuvinte, pe cari le-em scăpat și eu din vedere, ar fi jignitóre pentru nobilime și autorități, a aflat că luminația ta ai hotărît să-l surgunești. De frică, bietul actor, a fugit din casa lui de alaltă-eră nopte, și nimene nu i-a mai dat de urmă. Unii cred c'a trecut granița in Rusia; alții dize că s'ar fi aruncat in Bahlui; in slărșit, sermana familie a lui Luchian plânge de se sfășie pământul neșciind ce s'a făcut cu densus!...

— Ma cum și poti!? — esclamá caimăcanul!
— Ma chind a fugito? Ma ține dracu a spus'o c'am se-l surgunesc?

— Așă s'a audit luminația ta, și el de frică...

— Ma déca spune asă gogomanii pe ștenă!...
Și s'a inecat'o dizi?

— Nu se șcize, dar asă se crede...

— Ma rog să-i spuneți, déca nu s'o inecato și l-ați gasi, ca nu-l mai surgunesc... Am sa dau poruncă sa-l caute gendarmii. Du-te frate Costachi și liniștește familia lui... Și spune-i sa nu mai spune asă prostii pe ștenă déca nu s'o inecato...

Negruzzi eși radios dela curte și merse direct la ascundetóreă lui Luchian spre a-i vesti că furia căimăcănescă s'a potolit.

XXIV.

O artistă sigură de ea.

Intr'o trupă ce jucă in Pétra, eră vorba de distribuirea unui rol de amareză. N'avea cine să-l jóce. Remasese numai dra N... dar care, avënd pe fruntea ei — odinióră gingase — o corónă de vr'o 55 (cel puțin) de trandafiri, cam bătúți de brumă, directorul nu bănuia măcar să-i dea să jóce un asemenea rol.

Acésta inse supără mult pe dna... (póte domnișóra) N...

— Cum!? — esclamá de-odată ea, cu un gest ultra-dramatic; — eu, actriță rutinată, care sânt «de patru-deci de ani» in teatru, și să nu fiu in stare a jucă un rolișor de amoresă seu ingenuitate?... Asta-i curată batjocură!!!

— Directorul, se dize, că s'a convins de dreptatea dnei N..., și i-a distribuit imediat rolul in cestiune.

XXV.

O tu Caizer! Caizer!

Frații ardeleni nu se vor supără negreșit, déca le voi istorisi pățania unuia dintr'ai lor, apropò, de felul vorbirii și a instrucțiunii cam germano-maghia-risate, întrebuintate dincolo de Carpați.

Tinerul L..., originar din Transilvania, cređendu-se inzezestrat cu talent pentru arta dramatică, vini in București și se inscrise ca elev regulat in conservatorul de musică și declamațiune.

La prima încercare, dl Stefan Velescu, profesorul de declamație, dădu lui L... un manuscris să-l reciteze, macuseris care incepea cu versul:

O tu Cesar! Cesar!

L... se urcă pe mica scenă, face o posă teatrală, ridică mâna dréptă, in care ținea manuscrisul, in sus, și cu o voce medială incepe a declamă:

O tu Caizer! Caizer!

Dar el nu putù urmă nici un cuvënt mai de parte, căci hohotele generale, ale profesorului și elevilor, sbucniră, și astupară vocea debutantului.

De atunci multă vreme, ori de câte-ori L... se întelniă cu amicii și colegii sei, eră salutat cu semistihul:

O tu Caizer! Caizer!

N. A. Bogdan.

Cronică vienesă.

Marcella Sembrich. Șciri și novități la operă)

abia se duse dșóra Bianchi și altă prima-donă venimită vini și plăcù fôrte. Acésta artistă escelentă care surprinse lumea musicală de aici cu vocea ei serafică și colorativă, fu dna Marcella Sembrich, cunoscută deja de astă iernă din cele doue concerte ce le dete in sala reuniunii de musică.

Dna Sembrich serbă în acele seri triumfe și îndată după piesa primă, la o arie din «Il Puritani» cântată briliant, erupse acel aplaus pe care ne-am îndatinat a-l auzi numai la Patti și Nilson. Valoarea unei atari voci fenomenale și fermecătoare are astăzi o însemnătate mare; organul Adelinei Patti se dăce că începe a-și perde din durată și frumuseța sa și acum se naște întrebarea, că ore vro artistă are prospect de a ocupa tronul în imperiul bel-cântului? Dacă este așa, atunci dintre toate acele pretendente cari au făcut atari pretensiuni, nici una nu are așa prospect ca Marcella Sembrich. Frumuseța, durată și tehnica cea extraordinară a vocii sunt de admirat. Tonurile ei nalte sunt de claritate și durată, cum în anii trecuți încă nu s'a auzit. Coloratura ei e admirabilă. Cântă atari staccați și fuge în sus și jos, pe cari un virtuos pe vioră nu le poate produce fără oșescare greutate. În această direcțiune poate întreprinde ce vrea, totul i reușește, numai o trilă bună nu poate scoate și se ferește de atare ornament și numai acolo îl cântă unde e prescriș. Dna Sembrich cântă nota *des* chiar fără silă și cu adevărată măestrie. Că atare foc de artificiu în cânt așa dicând farmecă publicul, se poate ușor cugată.

Dna profesoare Marcella Stengel născ. Kohansky, acesta e numele de familie al artistei, Sembrich e numele mamei sale, s'a născut în 15 februarie 1858 în Visnevyck în Galiția. Tatăl ei, un violinist pasionat și care dete instrucțiune la pian în orașele din giur, i dete prima instrucțiune la pian și pe vioră, înse făcū pretensiuni foarte mari. Așa se întâmplă adese în nopțile lungi de iernă, că bătrânul aducându-și aminte de cutare piesă, scolă din somn pe copila, care apoi tremurând de frig și ostenită eră silită să-l acompanieze ore întregi la pian său să cânte pe vioră, pe când tatăl ei ascultă uitând odihna și somnul. În etate de 12 ani Marcella trebui să-și susțină viața cu musica și ce fericire dacă i reuși a câștiga doi seu trei florini! Cu 14 ani o auzi un entusiast în Lemberg și se decise a cultivă talentul tinerei fete. Un critic renumit și școlar a lui Chopin desconsideră cântul la pian al fetei, cu atâta înse îl apretui mai mult tinerul profesor dela conservatorul din Lemberg Stengel, tot acela care cu 7 ani mai târziu se căsătorii cu tinera artistă.

După patru ani de studiu în Lemberg, la sfatul lui Stengel, Marcella vini la Viena ca să studieze la profesorul Epstein și apoi să întrebe pe Liszt de sfat. Este de observat, că toți cari aușiseră pe Sembrich la pian, i profețiră un viitor briliant ca pianistă, abia aici în Viena i traseră atențiunea asupra vocii sale. Profesorul Epstein află că nu mai are trebuință de profesor la pian și o sfătui să studieze cântul. Marcella studiă cu energie, merse în Mailandia unde făcū astfel de studii la tinerul Lamperti, încât după doi ani la 1877 debută în Atena pe scena italiană în «Il Puritani» și avū succes mare. Într'aceea studiă și repertoriul german la profesorul Lewy în Viena și fu angajată la opera regescă în Dresda, unde făcū efect mare. De aici merse la Mailandia și în fine la Covent-Gardenteatru în London. Directorul Gye auzind de Marcella Sembrich arie «Regnava nel silențiu» din Lucia, o și angajă. Succes după succes urmă. În Varșovia, în Petropole, Moscva, Madrid, Berlin, în tot locul seceră aplause entusiastice.

Dna Sembrich e o adevărată virtuosă la pian, cântă perfect pe vioră, (așa dar un geniu universal) într'unul din concertele date a cântat un cântec lituanic de Liszt și s'a acompaniat corect. Pe lângă tot respectul de pianistă și violinistă, i se cuvime înse cântăreței laurul în această emulare. Acesta e judecata tuturor, cari au avut ocaziune de-a auzi vocea

sa frumoasă, care resună așa simpatice și egal în toate registrele dela E sus și F, fără de a perde ceva din durată și dulceta ei.

Densa a debutat aici la operă la începutul lui aprilie și a pășit de două ori ca Rosina și Violeta, er odată ca Lucia și Amina. Succesul a fost și aici entusiastice. Partea slabă în producțiunile artistei zace în espresiunea simțământului, nu doră că dna Sembrich nu cântă foarte bine cantilena, vocea ei frumoasă aduce și acesta la valoare; una înse se poate constată, că densa în toate acele locuri, cari pretind espresiunea profundă a simțământului nu face nici a treia parte așa cași când își poate produce și desvoltă bine tehnica ei splendidă. În actul al doile în Lucia, în scena cu fratele, ba încă și în secestet erau producțiunile marei Adeline Patti și a escelentei Bianchi mai brilante decât a dnei Sembrich. Chiar așa și în actul al II-le și al IV-le din Traviatta, scena de adio în actul al II-le și al IV-le publicul rece. Din contră înse aria primă în Lucia și cu dozebire scena finală, unde cântă Lucia smintită, sunt unele producțiuni cum încă nu s'au mai auzit. Patti e neintrecută în trille, Sembrich înse în staccați și unele pasaje ce le produce artista, Patti nu le-a produs tocmai cu așa simțuritate și ușurătate.

Ce am să dic de mimica acestei artiste renumite, aceea este foarte puțin, mișcările ei nu sunt pré grațioșe, înse îndată ce începe a cântă aceste se trec cu vederea. Dna Sembrich e de statură nală, fisonomia în profil e frumoasă, ochii cei negri și părul ne aduce aminte de Adelina Patti.

Artista a plăcut foarte în Lucia, cu dozebire înse ca Rosina; în lecțiunea cântului cântă cu bravură variațiunile cele grele de Proch și un vals nou de Arditi «Parla.» Pe Amina încă o cântă dna Sembrich escelent, înse aici dete peste un obstacol, acesta fu impresiunea ce o lăsase dra Bianchi, abia după actul al III-le erupse erăș aplausul cel entusiastice și sgomotos. La repesentațiunea de adio (Rosina) cântă două cântece polone și se acompaniă singură. Compatrioții artistei ce s'au fost adunat în numer mare și publicul o chemă pe scenă de mai multe ori și o onoră cu sute de aplause. Dna Sembrich debutază de presinte în Bruxela.

***

După cum se vorbește opera o să perđă erăș doi membri, anume pe dra Klein și pe dra Schlăger. Dșora Klein căsătorindu-se cu baronul Heine de Geldern, o să părăsescă cariera teatrală, după espirarea contractului. Dșora Schlăger care fusese bolnavă aprăpe trei luni și numai de curând păși er pe scenă ca Leonore și Ortrud, asemenea cugetă se mergă de aici dela operă. Artista studiéză repertoriul italian și voeșce să debuteze în străinătate. Dra Schlăger, o să debuteze în curând ca Viviana în Merlin.

Ca nou inscenate și studiate se deteră decurând operele «Der Waffenschmidt» de Lotzing și «Der Wasserträger» de Cherubini. Ambele avură succes, numai căt rolele în Waffenschmidt nu fură potrivit ținute. Foarte bine fu dna Náday ca Maria și dl Schröder ca Georg. În «Wasserträger» escelară dnii Reichenberg și Winkelmann.

Noul balet «Pisica metamorfoșată» musica de Helmesberger junior obținū un succes de onore. Decorațiunea și inscenarea fu frumoasă, musica afară din actul al doile nu fu pré însemnată. Tecstul e prelucrat după o comedie și conține o mulțime de scene comice. Dșora Cerale ca pisică jôcă rolul ei de pisică escelent. Dintre jocuri plăcū o polcă de pisice, un galop jucat de pești și două marșuri.

Valeriu Rusu.

Academia Română.

— Sesiunea generală din anul 1887. —

VII.

Ședința dela 26 martie (7 aprilie.)

Se primește o colecțiune de 21 documente dăruite în copii de părintele S. Fl. Marian, 3 volume manuscrise de cronice moldovenești și o colecțiune de mai multe foi manuscrise și calcuri depe mai multe petrii mormentale.

Se primesc asemenea dela dl Urechia mai multe documente privitoare la generalul Kiseleff.

Se recomandă comisiunii bibliotecii un manuscris, cuprindând Alexandria și morțea lui Potemkin, presintate spre cumpărare de părintele Marian.

*

Ședința publică dela 27 martie (8 aprilie)

Dl Em. Bacaloglu dă cetire memoriului dsale despre paratonerii.

Dl Sim. Fl. Marian cetește un memoriu asupra bisericii din Pântăuți în Bucovina.

Dl B. P. Hașdëu cetește articolul asupra cuvântului *an* din Marele Etimologic.

*

Ședința dela 28 martie (9 aprilie.)

Secțiunea literară propune alegerea dlui Naum de membru corespondent. Se primește.

Se propune a se alege dl H. Baillon, prof. la facultatea de medicină din Paris, membru onorar al Academiei. Se primește.

Se cetește raportul comisiunii financiare asupra operațiunilor casei în anul 1886/7. Dl președinte cere descărcarea delegațiunii de gestiunea financiară pe anul expirat. Se aprobă.

Se procedează la alegerea delegațiunii pentru anul 1887/8. Se alege președinte: dl Cogălnicean, vicepreședinte dl G. Bariț și dl B. P. Hașdëu.

Dl Hașdëu aduce la cunoștință, că secțiunile literară și istorică intrunindu-se au ales ca țesă pentru premiul Heliade pe anul 1890 următorul subiect: «Istoria școlilor în țările române în prima jumătate a secolului XIX până la 1864.» Se pune la vot și se aprobă.

Se decide a se amâna discuțiunea ortografică asupra lui *ă* scurt final.

Se procedează la alegerea comisiei pentru cercetarea lucrurilor ce se vor presintă la concursul premiului Heliade-Rădulescu pe 1888: «Nunta la Români» și se aleg dnii Hașdëu, Caragiani și G. Bariț.

*

Ședința dela 29 martie (10 aprilie.)

Se cetește scrisoarea dlui Ion Georgescu, învățător din comuna Scorciu (Transilvania) pe lângă care trimite scrierea sa «Economia câmpului și creșterea vitelor» cerând a i se da un premiu.

Cererea fiind vinită pré târziu, nu se ia în considerare.

Dl N. Quintescu cetește raportul general al comisiunii premiilor, care recomandă a se acordă premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei dlui Iuliu I. Roșca, pentru scrierile sale dramatice «Fata dela Cozia» și «Lăpușnean» ér premiul Năsturel-Herescu de 4000 lei dlui Teodor Văcărescu pentru scrierea sa «Luptele Românilor în 1877—1878.»

Dl D. Sturdza propune să se schimbe ordinea premiilor și să se dea premiul Eliade-Rădulescu dlui Teodor Văcărescu pentru scrierea sa «Luptele Românilor din 1877—1878» și premiul Năsturel-Herescu dlui I. I. Roșca, pentru scrierile sale dramatice.

După o lungă discuțiune se pune la vot această propunere și se primește. Dl președinte declară premiarea cărții dlui Văcărescu cu premiul Eliade și a scrierilor dlui I. I. Roșca cu premiul Năsturel-Herescu.

*

Ședința dela 30 martie (11 aprilie.)

Se pune la vot propunerea dlui Sturdza, ca Academia să rōge pe dl Sion a se însărcina cu publicarea traducerii grecești a călătoriei lui Milescu în China, și că această publicare să fie însoțită de o introducere făcută de Hașdëu. Propunerea se primește.

Se pune la ordinea zilei facerea budgetului pentru anul 1887/8.

Capitolul vinturilor în sumă de lei 113,201, bani 20 se aprobă.

Se pune la vot totalul cheltuelilor în sumă de 107,583 lei 75 bani și se aprobă.

Se pune la vot totalul capitalisărilor în sumă de 5617 lei 45 bani și se aprobă:

Dl secretar general D. Sturdza dă cetire raportului seu asupra lucrărilor făcute în decursul sesiunii generale.

După aceste dl președinte declară închisă sesiunea generală a anului 1887.

Moda.

— Viena.

Pentru modă luna lui aprilie nu este încă privită drept sezon. Abia maiu aduce tabloul strălucit al primăverii, cursuri de cai, corso și preumblări, luscul toaletelor, ideile geniale ale modistei, toate nuanțele acelor novități, cari formeză o revistă singuratică pompoasă în colori. Aceea ce lipsește aprilului în nuanțe, i este detras prin caprițiile sale de timp. Toaletele cari se pōrtă cu cevaș patru săptămâni mai târziu, sânt supuse astăzi încă timpului schimbăcios și acea eleganță, ce undulează în zile căldurose de maiu, aparține acuma scutului dinelor de timp. Acest scut nu ne împedecă ca să șcim deja astăzi e'ectele cele interesante ale aceluia tablou. Numai bogăția aceluia se va înmulți, numărul nuanțelor sale, o deosebire mare inse nu va arătă această primăveră.

Nuanțele și țeseturile acestui sezon sânt ca totdeauna cevaș discrete. Intre stofele mai căutate observăm Baige întrețesut cu figuri de catifea și peluche, așa pe colōrea brună observăm figuri în colōrea terracotta, pe verde o nuanță bronce întunecată, pe albastru un alt albastru mai întunecat. Aceste stoffe se combină cu catifea netedă seu mētasă, ér cele de pēr se combină cu mētasă netedă vērstată seu quadrolată. Dēcă e vorba de caschire fine seu țesături în stil indian, din cari se găteșce suparochia, așa se va alege de rochie mētasă, rips greu, neted seu vērstat.

Toaleta de mētasă întregă nu va dispărē nici în acest sezon, ba încă fōrte des o să întēlim pe promenadă la visite și în salon. O toaletă de mētasă va fi cu mult mai elegantă acuma, decăt una gătită și combinată din stofă și mētasă. Afară de satin merveleux și sūrah dur și țeseturile grele numite Victorine și Veloutine, e fōrte în vogue de mētasă cea netedă și frumōsă numită Monopol, precum și țesutura peau de soie. Mētasă Monopol e fōrte durăveră și fōrte acomodată pentru toalete de promenadă.

Intre stoffele mai ușore de mētasă sânt și foulardele, pe acestea le-a creat moda în acest sezon în sute de colori și nuanțe, punctate, cu steluțe, quadrolate, cu trāsuri în sute și sute de feluri de mustre și presărate cu tot felul de desine. La modelele pari-

siane observăm foulard cu desine mari, cari reprezintă deosebite imitațiuni, așa pene de păun, capuri de porumbi, flori mari, frunze fantastice, figuri de șac și pe lângă aceste punctele, stelutele și potcovele deja cunoscute.

O stofă ce sémână cu foulardul, inse amintește la tehnica plăcutului crepe de chine, e faille chinezesc. Acésta stofă e foarte plăcută în nuanțele abricot, rosa bisquit și presărate cu desine în formă de căciule de jokey, parale și pe unele se pot observa scene frumoase à la Watteau. Stofele englezești asemenea sunt în modă și sunt foarte căutate la gătirea costumelor de călătorie. Stofele scoțiane ce aparură astă iernă asemenea sunt foarte în modă și sunt foarte căutate și servesc la decoratiunea toaletelor; așa se poate vedea surah, catifea, foulard scoțian, quadrolat și în careaux mari. Cele mai quadrolate sune destinate pentru rochii întregi; dispozițiunile mai mici inse la veste, reverse și garnituri. Intre stofele netede e foarte plăcută și stofa Picot. Colórea sezonului e tot heliotrop și pe lângă acesta ca novitate încă o nuanță albastrie întunecată.

Arangiarea toaletelor nu a adus încă nimica cevaș aparte séu ce să nu fi fost încă. Rochia se gătește tot în plissee, uneori și acésta se întemplă când stofa e grea, se lasă netedă, la unele modele o vedem în indoituri și cusută cu svitaș. Tunica e acuş lungă séu cea în spitz, acuş în formă rotundă și bogată în crețe, acuş formeză o eşarpă elegantă, ce cade de-oparte peste rochia cea de mētasă scoțiană arangiată în plissee. Taliele în general sunt scurte și ascuțite, înainte lasă ca să se vedă un gilet de stof fin séu de mētasă; la unele modele observăm reverse de catifea și éraš la altele arangiamente în formă de fichu, în formă de plisse și câte și mai câte inventiuni drăgălașe de a modistului. Ca decoratiunea la toalete de promenadă nu se pórtă nimica strălucitor, așa perle séu jet, ci se iau tocmai stofe ușore și pe cât se póte în colorii cevaș întunecate. Se închid de-oparte și pe umăr.

Stella.

Emmaus.

— Veți ilustrațiunea depe pagina 185. —

Ilustrațiunea din nr. acesta este o copie făcută după un tablou din renumitele ilustrațiuni biblice de Gustav-Doré.

Acésta înfășoșeză pe cei doi învățacei, cari după ristignirea lui Christos, perdându-și tótă speranța, părăsiră pe ceialalți învățacei și se retraseră în Emmaus.

Biblia are multe episoade de acele, cari nu numai din punct de vedere religios și moral, dar și din punct de vedere al narațiunii sunt foarte atrăgătoare și interesante.

Așa este și tradițiunea despre călătoria învățacilor la Emmaus.

Mântuitorul, ce e drept, a prorocit, că la trei zile va inviá din morți; dar trei zile deja trecură, și încă nu s'a înfășoșat învățacilor sei. Femeile evlavióse cari s'au dus să vedă mormēntul seump, spuneau că l'au găsit deșert și că Mântuitorul s'a și arătat uneia din ele; dar vorbele aceste păreau numai niște inchipuiri, ce nu se puteau crede, ba femeile fure chiar udate cu apă. Căci evreii aveau obiceiul d'a goni dela sine cu apă pe aceia, cari vorbiau flécuri. De aici a izvorit și obiceiul d'a se udá la Pașci.

Cei doi învățacei cari se duceau la Emmaus aparțineau celor necredincioși. Ei renunțiară la credința față de Mântuitorul și voiau a se rentórce la viața lor

de mai înainte. Dar pe drum, precum spune biblia, în chipul unui călător, énsuș Mântuitorul li se făcú tovarăș și conversară despre cele întemplate în Ierusalim în zilele din urmă.

Tovarășul de călătorie intr'atata le plăcú, încat ajunși la Emmaus, il opriră acolo și-l ospētară cu afabilitate cordială.

La frângerea pânei Mântuitorul li se făcú cunoscut și-i întări în credința lor. Invēțaceii se rentórseră în Ierusalim și povestiră celorlalți credincioși cele petrecute.

Atunci se porni un convoiu de peregrinagiu în locul unde Mântuitorul s'a arētat invēțacilor.

Peregrinările la Emmaus și acuma sunt în us la catolici.

I. H.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Solri literare și artistice. *Di* Tocilescu va publică un memoriu despre mitropolia din Iași, precum a fost acela ce a dat la lumină despre catedrala Curtii-de-Argeș. *Di* pictor Grigorescu va arangia în București o espositiune a tabelurilor sale espuse până mai săptămāna trecută la Paris.

Etymologicum Magnum Romaniae. A apărut făscióra a patra din «Dicționarul limbii istorice și poporane a Romānilor,» lucrat după dorința și cu cheltuēla regelui Carol I, sub auspiciile Academiei Romāne, de dl B. P. Hașdeu. Făscióra acésta incepe cu cuvēntul «Alcazi» și termină cu «Almaș.» Cu broșura acésta totodată se ncheie tomul I. Publicațiunea întregă se va compune din circa 10 tomuri de câte 40 cōle. Fiecare tom se va publică în 4 făscióre. Prețul unui tom este 12 lei. Se primesc abonamente pentru fiecare tom, inse făscióre separate nu se vënd. Abonamentele se fac la stabilimentul grafic Socec et Teclu, București.

Imn festiv. (Poesie de Z. Boiu) compus pentru cor miest și dedicat P. S. S. părintelui Ioan Popasu, episcop al Caransebeșului, cu ocasiunea iubileului de 50 de ani al preoției sale, de George Dima, a eșit de sub tipar în editura compositorului. Esemplare singuratice se află de vëndare și la «Institutul tipografic, societate pe acții» în Sibiiu.

Odă. Dl Zaharia Boiu a scris, afară de Imnul festiv și o odă, pentru iubileul Pr. SSale părintelui episcop Ioan Popasu. În acea odă publicată în «Fóia Diecesană,» se zugrăvește astfel epoea în care iubilantul a intrat în arena vieții publice:

Laurian, Cipariu scrutēză ale limbii vechi izvóre,
Maiorescu caută frații risipiți printre popóre;
Bariț mințile deștēptă, ér Bărnăț cel chibzuit
Ale dreptului origini chiar în fire le-a găsit;

Mureșan lovește lira, și din stānci în stānci Carpații
Intrunesc din patru unghiuri pe toți frații, nstrăinații;
Éră Tu, părinte bune, cu al crucii viu cuvēnt
Chemi poporul la nălțime și-l ridici dela pământ.

Fliad și Lazăr saltă p'ale nemuririi plairi,
Șinca, Maior cu dulcēță recunosc a Vóstre graiuri;
De acum nu mai e témă, că românul va perí,
Când din ném în ném, o Dómne, i trimiți astfel de fii

Romānimea se deștēptă. Cum sculase Salvatorul
Pe prietenul seu Lazăr, în uimire stānd poporul,
Vocea Vóstr' o chiam' afară din mormēntul secular,
Intru care o ținuse un destin amar, amar.

**

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Școala teatrală. *Di Iulian*, deplin restabilit și întors la București, organizează o reprezentație în Teatrul Național, când va apărea pe scenă în unul din rolurile sale cele mai frumoase.

Teatrul Național din București. Săptămâna trecută a fost a beneficiilor, despre care din punct de vedere al artei n'avem nimic să însemnăm. S'au jucat niște piese vechi, altele fără nici o valoare literară; farse și feerii, cari atrag lumea și degradează un teatru care se numește național. Lumea înseamnă a părăsi teatrul și merge la circ.

Operă română. *Di Franchetti* a adresat direcțiunii teatrului național din București o petițiune, prin care i face propunerea d'a compune pentru stagiunea viitoare o operă română, care s'ar forma din elementele române existente, completate cu artiști aduși din străinătate. Direcțiunea, după cum aflăm din «Românul», primește combinațiunea operei italo-române propusă de impresariul Franchetti; dșora Leria va face parte din trupa operei.

Concert în Oravița. Reuniunea română de cântări și muzică în Oravița va aranja acolo duminică în 1 maiu n. o producțiune musicală în sala otelului «Cerbul de aur.» Programa va fi următoarea: Primăvera, cor mixt de Zeidner; «Cinel, Cinel», cor bărbătesc de Scheletti; «Hora Isvorului», bariton solo, de Ventura, cântată de Dimitrie Andrițoi; «Hai în horă», cor mixt, de G. Dima; «Hai Române», cor bărbătesc, de C. G. Porumbescu. După concert va urma joc.

Corul mitropolitan din Iași, sub conducerea dlui Musicescu, s'a propus să facă în timpul serbărilor o excursiune corală în câteva centruri ale Moldovei, pentru a populariza gustul muzicii corale. La Paști corul a fost la Bărlad, unde a cântat în biserica St. Ilie, și s'a adunat lume multă ca nici odată. S'era a dat o reprezentație în sala teatrului. Eră cu neputință să mai găsești loc.

CE E NOU?

Știri personale. *Maj.* Sa regele a dăruit comunităților bisericăști gr. cat. din Satu-mare, Voda-falău și Vulcoiu câte 150 fl. — *Regele și regina României* a venit în 28 aprilie la băile Herculane, spre a face acolo vizită *Maj.* Sale împărătesei și reginei Elisabeta. — *Archiducele Albrecht* a serbat zilele trecute iubileul de 60 ani ai serviciului militar al său; din incidentul acesta *Maj.* Sa i-a îndreptat o scrisoare autografă și l'a numit proprietar al regimentului de artilerie nr. 5. *Di Emeric Andreescu*, învățător în Beregseu, lângă Timișoara, dimpreună cu soția sa Emilia, au depus la presidentul comitetului parochial din Timișoara-Fabric, o acțiune de a Timișanei, în valoare de 50 fl., spre a forma un fond pentru ajutorarea învățăcelilor și sodalilor români gr. or. — *Di dr. Georgescu*, care a studiat la Paris metoda de vindecare al turbării, are de gând să întemeieze la București un laborator, spre a îngriji de persoanele mușcate de câinii turbați. — *Di Diamandi Manole*, presidentul camerei comerciale și industriale din Brașov, a intentat proces de presă redactorului foii «Székely Nemzet» din Șeși-St.-George, pentru ofensă de onoare. *Di Halmagian Ioan*, locotenent de infanterie în rezervă, din armata austro-ungară, s'a primit în armata română, pe ziua de 1 aprilie 1887, tot cu gradul

de locotenent, la vacanța ce este în regimentul 7 de dorobanți.

Hymen. *Di Ambrosiu Marchis*, teolog al diecesei oradane, s'a logodit cu dra Valeria Pop, fiica dlui Ioan Pop paroc și protopop în Holod. — *Di I. N. Roman*, unul din colaboratorii noștri dela Iași, s'a logodit cu dra Maria Berescu acolo. — *Di A. Hențescu* și dra Eugenia Istrati s'au cununat la București joi în 16/28 aprilie.

Iubileul episcopului Popasu a reușit foarte frumos, luând parte multă lume, unii și din România, ca dnii Maiorescu, Laurian și Nica. Programa s'a executat întocmai după cum publicăram: Pr. Ssa episcopul Ioan Mețian din Arad a oficiat la serviciul divin.

Serbarea Popasu la Brașov, pe care o anunțăm în nr. trecut, a reușit foarte bine. Duminică s'a săvârșit serviciul divin la biserica St. Nicolae, la care, după cum aflăm din «Gaz. Tr.» a luat parte un public de 3-4 mii de oameni. *Di preot V. Sfetea* a rostit la finea serviciului divin o cuvântare ocazională. După serviciul divin, junii călări și în haine de serbătoare în sunetul muzicii au adus un brad, care fu plantat înaintea bisericii, întru amintirea episcopului iubilant. S'au rostit cu ocaziunea acesta două cuvântări: una de *di preot Pășinar* și alta de *di profesor A. Băresanu*. Publicul a răspuns cu repetițe strigăte de «Să trăească» la adresa Ilustrității Sale. Muzica s'a rentors după acesta cântând până dinaintea liceului românesc. Luni s'a ținut erăș un serviciu divin, la care au asistat elevii tuturor școlilor românești din Brașov. *Di profesor dr. Vasile Glodar* a rostit un discurs.

Fundațiunea Popasu. Precum se știe, din incidentul iubileului de 50 de ani ai preoției episcopului Popasu, s'a inițiat și întemeierea unei fundațiuni cu numele ilustrului iubilant. *Di V. Măndrean*, fost profesor în Caransebeș, er acumă profesor în București, a adresat un apel către foștii fii sufletești ai episcopului Popasu, aflători în România, să contribuie pentru scopul acesta. În ziua primă s'a și scris și plătit la dsa aproape 1000 lei. În fruntea listei se află dnii Tit Maiorescu, A. D. Laurian, T. Nica, I. Manliu, Orghidan, Ciura, Drăghicean, Pascu și alții.

Neorolog. *Petru Mavrogheni*, ministrul plenipotențiar al României la curtea din Viena, a încetat din viață acolo în săptămâna trecută. — *Anu Pop Păcurar*, soția dlui Nicolae Pop, preot gr. cat. în H. Giurtelec, comitatul Sălajiu, a murit la 15 aprilie, lăsând în doliu pe consorțele seu și pe 6 prunci minori.

Poșta Redacțiunii.

Dlui N. A. B. Va urma și aceea
Dragostea dintâie. Nu o putem întrebuiță.
La ziua onomastică. Ne pare foarte reu că nu o putem întrebuiță.

Călimdarul săptămânei.

Țiua sēpt.	Călimdarul vechiu	Călimd nou
Dumineca 3 Ev. dela Marcu c. 15, gl. 2.		
Duminecă	19 Ioan pustnicul	1 Filip
Luni	20 Păr. Teodor Trichin	2 Sigismund
Marti	21 Mart. Ian.	3 Afl. Crucei
Mercuri	22 Cuv. T. Sicheot	4 Florian
Joi	23 (+) St. George	5 Gothard
Vineri	24 Mart. Sava și Elisab.	6 Hermina
Sămbătă	25 † Ev. Marcu	7 Stanila

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hăgel în Oradea-mare.